

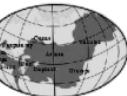
Per Fabian
Lagerkvist

Müqəddəs sümükklər

(Hekayə)

İki xalq bir-biri ilə böyük bir savaşa girmişdi və hər ikisi bununla elə öyünürdü ki, savaşın doğurduğu ehtirasların yanında, adı kiçik insanı həyecanları heçə sayırdılar. Döyüsdən sağ çıxan adamlar, yenidən, acgözlükle savaşa başlayırdı. Bu qanlı qırığının davam etdiyi sərhədin hər iki tərəfində, özünü vətən uğrunda qurban vermiş və indi doğma torpağın

Türküstan

Ədəbi Turan

altında uyuyan döyüşcülerin şərəfinə nəhəng abidələr ucaldılmışdı. Onlara coxsayılı ziyarətçilər axışır, cəsur ölmələri ilə müqəddəsləşmiş və əbədi şöhrət qazanmış qəhrəmanların

səcdə etdiyi ölmüş cəsur qəhrəmanlar, düşmənlərlə görüşür, onlarla bərişirlər!

Dəhşətdir!

Hər iki xalq məsələni aydınlaş-

ların üzərinə cumdu:

—Siz, canınızı vətəne qurban verdiniz, biz sizin qarşınızda baş əyirik, sizin məzarınıza gələn ziyarətçilərin ardı-arası kəsilmir, xatirənizi saygı ilə yad edir, sizi unutmur, məzarlarını müqəddəs ziyarətgah kimi qoruyur, siz isə gəlib burada düşmənlə qucaqlaşır, onunla barişirsınız!

Həlak olmuş qəhrəmanlar təccübənləndilər:

— *Siz nə danışırsınız? Heç ekəşey yoxdur. Biz əvvəlki kimi biri-birimizə nifrat edirik. Ancaq siz döyüş meydانından sümüklerimizi toplayanda onların bəzisini düşmən sümükleri ilə qarışdırırsınız, biz sadəcə, bura gəlib onları dəyişirik.*

**Tərcümə etdi:
Araz Gündüz**

sümüklerinin yatdığı torpağın üzərində, onların şəninə alovlu nitqlər söylənirdi.

Qəfildən belə bir şayə yayıldı ki, döyüşlərin baş verdiyi yerlərdə gecələr əcaib şeylər baş verir. Deyilənə görə, gecələr hər iki tərəfin ölmüş döyüşçüləri məzardan çıxır, sərhədi keçib, sanki çoxdan barışmışlar kimi, biri-biri ilə görüşürler.

Xəbər hamını sarsıtmışdı. Xalqın

dırmaq üçün sərhədə komissiya gönderdi. Savaşın alovlarından salamat çıxan yanib qaralmış ağacların arxasında pusqu qurub, gecə yarısını gözləməye başladılar.

Və... nə böyük dəhşət!.. Ağlasığmaz şayılər təsdiq olundu. Torpağın altından qorxunc qarabasmalar çıxıb sərhədə doğru addımlamağa başlandı, deyəsən, onlar özleri ilə nəyisə daşıyb aparırdılar. Hami qəzəbə on-